

Avrupa Yerel Yönetimlere Özerklik Şartı

İçeriği Yazan: [Eren GÜNER](#) [1] Zaman: Pzt, 15/07/2013 - 11:41

Yazar Bloğuna Ekle: Yazarlar Bloğunda Görünmesin

Türkiye’de Avrupa Birliği’nin –özellikle uçlarda- ismi üzerinden ve ön yargılarla tartışılan bir kavram olduğunu söylemek herhalde doğru olur. “Avrupa Birliği demek Batı demek. Batı ise vahşi kapitalist, emperyalist, sömürücü ülkeler demek. Öyleyse AB kötüdür” yaklaşımına karşın “Avrupa Birliği demek çağdaş Batı demek, o da demokrasi ve özgürlükler demek. Öyleyse AB iyidir” yaklaşımı çarpışır durur. Her ne kadar konumuz olan şartname direkt olarak AB tarafından hazırlanmasa da birliğe aday ülkelerde uygulanması desteklenmekte. Bu sebeple yapılması gereken şartname ve getireceklerini, “AB” etiketli ön yargılardan arındırıp altını doldurarak pratikte ülkenin dinamiklerinde ne ölçüde faydalı olabileceği üzerine kafa yormak olabilir.

Artık hepimizin hakim olduğu bir hikaye “küreselleşme”. Demokrasi ve özgürlükler evrensel değerler olarak engel olunamaz, karşısında durulamaz bir hale geldi. Tüm dünya çoğulcu demokrasinin, temel özgürlüklerinin doğuştan gelen haklar olduğunu biliyor ve bunları talep ediyor. Kendi yönetiminde daha aktif rol oynamak istiyor. Buradan hareketle gücü toplayanı değil dağıtanı, hükmedeni değil yöneteni tercih ediyor. Böyle bir durumda da artık merkezi yönetimlerin kaçacak, saklanacak bir yeri kalmıyor.

İşte tam da bu noktada Türkiye’nin demokratikleşme iddialarıyla ortaya çıktığı bir dönemde adem-i merkezi üniter devlet kavramı sözlüğümüze giriyor. Tabii olarak da güçlü yerel yönetimler, “yerinden yönetim” kaçınılmaz bir ihtiyaç olarak ortaya çıkıyor. En iyi kanun ihtiyaçtan doğan kanun olduğuna göre bize de bu yapının önemli rehberlerinden biri olan “Avrupa Yerel Yönetimlere Özerklik Şartı”nı incelemek kalıyor.

1980’lerle birlikte özellikle Avrupa sathında yoğun bir biçimde tartışılan yerel yönetimlerin güçlendirilmesi meselesi, Avrupa Konseyi tarafından hazırlanan Yerel Yönetimlere Özerklik Şartı’yla 1985 yılında vücut buldu. Türkiye tarafından Kasım 1988 tarihinde imzalanan şart Mayıs 1991’de TBMM tarafından kabul edildi, Haziran 1992’de bakanlar kurulu tarafından bazı çekinceler konularak Nisan 1993 tarihinde yürürlüğe sokuldu. Özellikle ülkedeki Kürt hareketi tarafından desteklenen şart en son Kemal Kılıçdaroğlu’nun 2011 seçimleri mitinglerinden birinde şartı “aynen” kabul edeceğini söylemesiyle yeniden gündeme geldiyse de özellikle yeni anayasa yapım sürecinde hak ettiği kadar ilgi göremedi.

Yukarıda da söylediğim gibi Türkiye şartı bazı maddelerine çekince koyarak kabul etti. Şartnamenin 12. Maddesi ile getirilen 10 tanesi belirli maddeler içerisinde olmak üzere en az 20 maddeyi kabul etmenin yeterli olması da zaten çekince koyma hakkını ülkelere sağlıyor. Türkiye ile birlikte diğer birçok ülke de bu haklarını kullanarak şartnameyi çekinceli olarak kabul etmiş vaziyette.

Gelelim şartın içeriğine. Giriş bölümünde “*Değişik Avrupa ülkelerinde özerk yerel yönetimlerin korunması ve güçlendirilmesinin, demokratik ilkelere ve idarede yerinden yönetime dayanan bir Avrupa oluşturulmasında önemli bir katkı sağlayacağı, bunun içinde demokratik bir şekilde oluşan*

karar organlarına, sorumluluklara ve bu sorumlulukların kullanılmasındaki imkan ve yöntemler bakımından geniş bir kaynağa ve geniş bir özerkliğe sahip yerel yönetimlerin varlığını gerekir” denilerek ortaya konulmuş bir amaca sahip. Bunun yanında şartnamenin birinci bölümünde genel hatlarıyla özerk yerel yönetimlerin anayasal ve yasal zemininden, merkezin yerel yönetim üzerindeki denetiminin ve bağlayıcı rolünün en az seviyeye indirilmesi gerekliliğinden bahsedilmekte, yerel yönetimlere sağlanacak gelir kaynakları üzerinde durulmakta. Yani şartın esası bu bölümde. İkinci bölümde şartı imza eden ülkelerin yükümlülükleri, üçüncü bölümde ise şartın uygulanması ve yürürlüğe girmesi ile ilgili hükümler belirtilmekte.

Kısa özeti bu şekilde Avrupa Yerel Yönetimlere Özerklik Şartı’nın. Ancak elbette Türkiye’de ön yargılar ve bölünme paranasoyasıyla servis edilen bu şartı daha ayrıntılı ele almak gerekli. Bu sebeple diğer bölümde de özellikle şartnamenin birinci bölümündeki maddeleri inceleyecek ve daha çok Türkiye’nin çekince koyduğu kısımları ele alacağız.

Eren GÜRER

eren.gurer@politikadergisi.com [2]

Devam Eden İçerik: [Avrupa Yerel Yönetimlere Özerklik Şartı \(2\)](#) [3]

Yorumlar

Sözde Önyargıya Karşı Olmak, Yorumda Önyargılı Olmak Budur İşte!

İçeriği Yazan: Mehmet ÇAĞIRICI Zaman: Pzt, 15/07/2013 - 13:11

Sayın Eren Gürer “Avrupa Yerel Yönetimlere Özerklik Şartı” başlıklı yazıya **ön yargılı** olmayı **eleştirerek** başlamış. Ona göre; Avrupa Birliğini, ne kötü ne de iyi olarak yorumlamak, doğru değilmiş.

Ön yargı ne demektir? Analiz yapmadan, bir şeyi değişik açılardan, somut veri ve donelere dayanarak yapılan bilimsel incelemelerden çıkarım elde etmeden, o şey hakkında **peşin hüküm** vermek değil midir?

Kendisi burada ne yapıyor? Ortada herhangi bir somut analiz var mı? Yok. Türkiye niçin “Avrupa Yerel Yönetimlere Özerklik Şartı” na şerh koymuş olduğunu incelemiş mi? Yok! Neymiş Türkiye’de **ön yargılar** ve **bölünme** konusunda **paranoya** varmış!

Elbette bu konu, görüldüğünden de çok daha karmaşık bir konudur. Kısaca konuyu özetlemek gerekirse; “Avrupa Yerel Yönetimlere Özerklik Şartı” nı imzalayan üye devletlerden beklediği yerel yönetimler veya erinden yönetimler **teorik** olarak daha **demokratiktir**. Bu gerçek tartışılmaz!

Ancak ülkemizin var olan siyasi ve toplumsal somut koşullarında Avrupa Yerel Yönetimlere Özerklik Şartının yerine getirilmesi, Türkiye’nin **bölünmesi** ve **siyasi istikrarı** için gerçekten büyük bir **risk** taşımaktadır.

Her ne kadar Sayın Eren Gürer, Türkiye’deki bölünme riskini, kendisinin açık bir **ön yargısıyla** bir “paranoya” olarak tanımlamış olsa da, böyle bir riskin **açık kanıtları** ortadadır.

Sadece **bağımsız bir Kürt devleti kurma amaçlı** 30 yıllık PKK terörü, 40 bin ölü, bir o kadar yaralı vs. milyarlarca dolar maddi zarar, binlerce ailenin yerini yurdunu kaybetmesi vs. gibi olaylar bu riskin varlığını somut olarak kanıtlayan tarihi gerçeklerdir. Emperyalizmin bölgedeki **Büyük Orta Doğu Projesin** amacının da PKK’nın amacıyla aynı olduğu başka bir **yaşanan gerçektir**. Üstelik BOP eş

başkanı, Türkiye'nin **Başbakanıdır** ve ülkede bu projeyi yaşama geçirmek üzere faşist ve despot bir rejim kurmaktadır. Bölünmenin, vatanımız için bir paranoya değil de büyük bir tehlike olduğunu kanıtlayan bunlardan daha somut veri veya done olabilir mi?

Bu konu ile ilgili benim **Politikadergisi** portalında yayınlanan birkaç makalem var. İlgilenen aşağıdaki linklerden bu makalelere erişebilirler:

Başlık = "Afyonkarahisar'daki Patlama Olayı ve Demokrasimiz"

Link = <http://www.politikadergisi.com/makale/afyonkarahisar%E2%80%99daki-patlama-olayi-ve-demokrasimiz> [4]

Başlık = "PKK/BDP, Neden "Özerklik" te Israr Ediyor? (I)"

Link = <http://www.politikadergisi.com/makale/pkkbdp-neden-%E2%80%99Cozerklik%E2%80%9D-te-israr-ediyor-i> [5]

Başlık = "PKK/BDP, Neden "Özerklik" te Israr Ediyor? (II)"

Link = <http://www.politikadergisi.com/makale/pkkbdp-neden-%E2%80%99Cozerklik%E2%80%9D-te-israr-ediyor-ii> [6]

Başlık = "Bölünme Endişesi Yersiz Bir Paranoya mıdır?"

Link = <http://www.politikadergisi.com/makale/bolunme-endisesi-yersiz-bir-paranoya-midir> [7]

Başlık = "Yeni Büyükşehir Belediyeler Yasası Ne Getiriyor?"

Link = <http://www.politikadergisi.com/makale/yeni-buyuksehir-belediyeler-yasasi-ne-getiriyor> [8]

Mehmet Bey,Okuyup yorum

İçeriği Yazan: Eren GÜRER Zaman: Pzt, 15/07/2013 - 18:04

Mehmet Bey,

Okuyup yorum yaptığınız için teşekkür ederim. Argümanlarınızla ilgili kendi düşüncelerim yazımda zaten var olduğu için onlara karşın herhangi bir cevap verme gereği duymadım. Ancak yazının son cümlesini de okuyacak kadar sabretseydiniz yorumunuzu üzerine kurduğunuz "Yorumda Ön Yargılı olmak" saptamanızın yanlış olduğunu anlayacaktınız. Bakın ne demişim son cümlede:

"Bu sebeple di?er bölümde de özellikle ?artnamenin birinci bölümündeki maddeleri inceleyecek ve daha çok Türkiye'nin çekince koydu?u k?s?mlar? ele alaca??z."

Yani beklediğiniz analiz gelecek zaten. Yazı yazmak, yorum yapmak, ülkenin gidişatına kafa yormak güzel şeyler. Ancak farklı düşünenlere karşı kullandığımız üslupta nezaketi elden bırakmamak da önemli zannediyorum.

Teşekkürler,

Eren Gürer'e Yanıt

İçeriği Yazan: Mehmet ÇAĞIRICI Zaman: Çar, 17/07/2013 - 11:45

Sayın Eren Gürer,

Benim yorumum hala burada duruyor. Tekrar tekrar okuyun lütfen! Yorumumda tek bir kelime "nezaketsizlik" bulursanız, sizden hemen burada özür diliyorum. Evet, İfadelerim biraz sert. Ama bunu ben, gayet bilinçli olarak yapıyorum. Çünkü belki sizce değil ama bence ülkemiz, çok kritik bir dönemeçten geçiyor. Türkiye yumuşak yumuşak bölünmeye ve bir iç savaşa doğru gidiyor! Herkesin uyanması ve uyarılması gerekiyor.

Yorumun İçeriğine gelince; ben sizin en son cümleinizde analiz yapacağınızı pekâlâ okudum. Benim eleştirimin nedeni, sizin buradaki yorumunuzdaki bazı **önyargılarla "Avrupa Özerklik Şartına"** Türkiye'nin koyduğu **çekinceyi peşinen mahkûm etmenizdir.**

Örneğin yorumunuzun ikinci paragrafında "**merkezi güç**" yerine "**yerel**" gücün artık küreselleşmeyle birlikte kaçınılmaz bir evrensel gerçek olduğundan, bundan kimsenin kaçamayacağından bahsediyorsunuz. Üçüncü paragrafında ise bu genel durumu Türkiye'ye indirgeyerek, "**Tabii olarak da güçlü yerel yönetimler, "yerinden yönetim" kaçınılmaz bir ihtiyaç olarak ortaya çıkıyor**" diye bu yargınızın altını çiziyorsunuz.

Sonunda da aklınızdaki esas düşüncüyü ortaya koyuyorsunuz. Bilindiği gibi, Türkiye'nin çekince koyduğu husus, özellikle "**özerklik**" konusu ile ilgilidir. Bugün ülkemizde tartışmalı olan konu da zaten "**özerklik**" meselesidir. Siz, Türkiye'nin özerkliğe karşı bu çekincesini, henüz yapmayı düşündüğünüz analizinizi daha yapmadan, yani **peşin bir ön yargı** ile "**Ancak elbette Türkiye'de ön yargılar ve bölünme paranoyasıyla servis edilen bu şartı**" ifadesiyle doğrudan "ön yargıya" ve "bölünme paranoyasına" bağlıyorsunuz. Sizin analiz yapmanıza artık gerek kalmıyor ki. Siz zaten çekince hakkında peşin hükümünüzü vermişsiniz!

Ben de diyorum ki bu **çekince yerindedir** ve ülkemizdeki yaşanan siyasi koşullar var olduğu sürece, bu **çekince kalmalıdır!**

Bu çekince ancak;

- BOP tam anlamıyla boşa çıkarılırsa,
- PKK terörü tasfiye edilirse,
- AKP'nin yerine ulusal demokratik yeni bir hükümet kurulursa kaldırılabilir.

Saygılar.

Mehmet Bey,Söylediğiniz gibi

İçeriği Yazan: Eren GÜRER Zaman: Çar, 17/07/2013 - 20:30

Mehmet Bey,

Söylediğiniz gibi kritik bir süreçten geçiyoruz ancak doğrudan siyaset yapmayan insanların daha fazla kutuplaşmasına engel olmak için birbirimize karşı kullandığımız ifadelerin daha yumuşak olması gerekir. Bahsettiğim bu.

Konuyla ilgili analizimi ilk defa burada yapacak değilim ki beni peşinen ön yargılı olmakla eleştiriyorsunuz. Elbette öncesinde defalarca hakkında okudum, üzerine düşündüm, kendimce analiz ettim vb. Bunlar sonucundaki çıkarımlarımı da bir makaleyle önümüzdeki günlerde paylaşacağım son cümlede gayet açık. Yani herhangi bir şeye peşinen hüküm giydirme durumu söz konusu değil.

AKP yerine ulusal demokratik bir hükümet kurulması gerekliliğine katılıyorum.

Bakış açımızdaki farklılık ise şuradan geliyor; siz çekincelerin kalkması için "BOP'un boşa çıkarılması" ve "Terörün tasfiyesi"nin gerektiğini söylüyorsunuz. Ben ise "BOP'un boşa çıkarılması" ve "Terörün

tasfiyesi" için çekincelerin kaldırılması ve benzeri çeşitlik demokratik adımların gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkürler,

- [Analiz](#) [9]

Kaynak URL (21/05/2024 - 13:35 tarihinde yazdırıldı):

<https://politikadergisi.com/makale/avrupa-yerel-yonetimlere-ozerklik-sarti>

Bağlantılar:

- [1] <https://politikadergisi.com/pd-uye/eren-gurer>
- [2] <mailto:eren.gurer@politikadergisi.com>
- [3] <https://politikadergisi.com/makale/avrupa-yerel-yonetimlere-ozerklik-sarti-2>
- [4] <http://www.politikadergisi.com/makale/afyonkarahisar%E2%80%99daki-patlama-olayi-ve-demokrasimiz>
- [5] <http://www.politikadergisi.com/makale/pkkbdp-neden-%E2%80%9Cozerklik%E2%80%9D-te-israr-ediyor-i>
- [6] <http://www.politikadergisi.com/makale/pkkbdp-neden-%E2%80%9Cozerklik%E2%80%9D-te-israr-ediyor-ii>
- [7] <http://www.politikadergisi.com/makale/bolunme-endisesi-yersiz-bir-paranoya-midir>
- [8] <http://www.politikadergisi.com/makale/yeni-buyuksehir-belediyeler-yasasi-ne-getiriyor>
- [9] <https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/analiz>